

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**INFORMACIJA O
PROVEDBI PROJEKTA
"ZAŠTITA OD ŠIRENJA
KLASIČNE SVINJSKE KUGE
U PREKOGRANIČNOM
PODRUČJU KROZ
POBOLJŠANJE HIGIJENSKIH
STANDARDA I EDUKACIJU
FARMERA - STOP CSF"**

Materijal pripremljen u

*Upravnom odjelu za poljoprivredu i
ruralni razvoj Osječko-baranjske županije*

Osijek, studenoga 2013.

**INFORMACIJA O PROVEDBI
PROJEKTA "ZAŠTITA OD ŠIRENJA
KLASIČNE SVINJSKE KUGE
U PREKOGRANIČNOM PODRUČJU
KROZ POBOLJŠANJE HIGIJENSKIH
STANDARDA I EDUKACIJU
FARMERA - STOP CSF"**

1. PREKOGRANIČNI PROGRAM HRVATSKA - SRBIJA 2007. - 2013.

Prekogranična suradnja važan je dio regionalne politike Europske Unije koja nastoji umanjiti gospodarske i socijalne nejednakosti među regijama Europske Unije (nastavno:EU). Cilj prekogranične suradnje je ublažiti negativne učinke granica na društvenu i gospodarsku sliku prekograničnih područja. Za razdoblje 2007.-2013. Europska Unije predviđela je jedinstveni Instrument pred pristupne pomoći (IPA) za financiranje programa između zemalja članica EU kandidatkinja i potencijalnih kandidatkinja za članstvo u EU.

Opći cilj programa je potaknuti prekograničnu suradnju radi diverzifikacije i unapređenja regionalnog gospodarstva na socijalno i ekološki održiv način dok se istovremeno unapređuju prekogranični dobrosusjedski odnosi. Pored toga programom je predviđeno poticanje prekogranične suradnje radi postizanja raznolikosti i unaprjeđenja regionalnog gospodarstva na socijalno i ekološki održiv način, te izgrađuje sposobnost lokalnih, regionalnih i nacionalnih institucija radi upravljanja programima EU i njihove pripreme za upravljanje budućim prekograničnim programima u okviru cilja 3 kohezijske politike EU. Instrument predpristupne pomoći (IPA) prekogranični program Hrvatska - Srbija traje od 2007. - 2013., a IPA doprinos za obje države za prve tri godine (2007.-2009.) iznosio je 5.4 milijuna eura.

Prekogranična suradnja obuhvaća suradnju na izradi i provedbi zajedničkih projekata dvaju ili više prekograničnih partnera s regionalne razine. Novčana sredstva dodjeljuju se temeljem zajedničkih natječaja za dodjelu bespovratnih sredstava prema unaprijed utvrđenim prioritetima iz prekograničnih programa koje je službeno odobrila Europska komisija. Prekogranični karakter projekta mora biti jasno vidljiv te se projekt mora provoditi s obje strane granice. Maksimalni iznos IPA sredstava namijenjenih za financiranje projekata iznosi 85% od ukupne vrijednosti projekta, dok 15% vrijednosti projekta korisnici moraju sufinancirati vlastitim sredstvima.

2. PROVEDBA PROJEKTA "ZAŠTITA OD ŠIRENJA KLASIČNE SVINJSKE KUGE (KSK) U PREKOGRANIČNOM PODRUČJU KROZ POBOLJŠANJE HIGIJENSKIH STANDARDA I EDUKACIJU FARMERA - STOP CSF"

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva Republike Hrvatske (Agencija za regionalni razvoj, po akreditaciji) i Delegacija Europske komisije u suradnji s Ministarstvom financija u Republici Srbiji u sklopu financijske pomoći iz IPA Prekograničnog programa Hrvatska-Srbija 2007.-2013 objavili su Javni poziv za prijavu projektnih prijedloga. Javni poziv za prijavu projektnih prijedloga objavljen je 15. srpnja 2009. godine i trajao je do 16. listopada 2009. godine.

Sukladno navedenom, suradnjom Upravnog odjela za poljoprivredu i gospodarstvo Osječko-baranjske županije, Regionalne razvojne agencije Slavonije i Baranje, Hrvatskog zavoda za poljoprivredno - savjetodavnu službu - Odsjek Osječko-baranjske županije i Naučnog instituta za veterinarstvo "Novi Sad" izrađen je projekt "Usklađivanje higijenskih standarda radi smanjenja rizika nastanka i prenošenja Klasične svinjske kuge u prekograničnom području". U predloženom Projektu Osječko-baranjska županija postavljena je za nositelja projekta, a Naučni institut za veterinarstvo "Novi Sad" za prekograničnog partnera.

Kako bi se pripremljeni projektni prijedlog mogao prijaviti na objavljeni natječaj Župan Osječko-baranjske županije donio je 29. rujna 2009. godine Zaključak o sudjelovanju Osječko-baranjske županije u projektu "Usklađivanje higijenskih standarda radi smanjenja rizika nastanka i prenošenja Klasične svinjske kuge u prekograničnom području" (Klasa: 910-04/09-01/1, Urbroj: 2158/1-01-02-09-2) u ulozi predlagatelja projektnog prijedloga za dodjelu bespovratnih sredstava na temu promicanja prekogranične suradnje između Hrvatske i Srbije, a u sklopu financijske pomoći iz IPA Prekograničnog programa Hrvatska-Srbija 2007.-2013. godine.

Projektni prijedlog prošao je proces evaluacije Agencije za regionalni razvoj Republike Hrvatske, te je pozitivno ocijenjen kao prihvatljiv za financiranje troškova kroz sredstva programa IPA Prekograničnog programa Hrvatska-Srbija 2007.-2013.godine. Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske dostavila je Osječko-baranjskoj županiji prijedlog Ugovora " Grant Contract - External Actions of the European Union" no.2007-0017-973002 (Ugovor o bespovratnim sredstvima vanjski projekti financirani iz Europske unije, broj 2007-0017-973002" za provedbu odobrenog projektnog prijedloga "Zaštita od širenja Klasične svinjske kuge (KSK) u prekograničnom području kroz poboljšanje higijenskih standarda i edukaciju farmera" (Klasa: 910-04/11-01/1, Urbroj: 2158/1-01-02-11-2, nastavno: Projekt), a kojeg je Župan 13. siječnja 2011. godine prihvatio i potpisao.

Razlog ustrojavanja ovakovog projekta je višestruki, osim što se na području Osječko-baranjske županije odvija 30% proizvodnje svinja u Hrvatskoj je i taj što su se na području Županije u 2006. i 2007. godini pojavili slučajevi svinjske kuge u kojima je eutanazirano oko 10.000 svinja različitih kategorija. Direktna šteta procjenjivala se na oko 10.000.000,00 kuna a indirektna šteta preko 30.000.000,00 kuna. Projekt je dobio više na značaju i radi toga što se za razliku od Srbije gdje je u vrijeme provedbe Projekta korišteno cjepivo protiv svinjske kuge, u Hrvatskoj zabranjeno korištenje cjepiva protiv Klasične svinjske kuge, pa je bilo potrebno znanje, iskustvo i sredstva usmjeriti u prevenciju.

Uporište za provedbu sufinanciranje troškova uspostave higijensko-zdravstvene zaštite u stočarstvu na području Županije i za pokretanje Projekta nalazi se u provedbi zakonskih i podzakonskih akata kojima se uređuju obveze i mjere subjekata u proizvodnji svinja, a odnose se na prevenciju i eradikaciju klasične svinjske kuge, nalazi se u Zakon o veterinarstvu, Pravilniku o mjerama za otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje klasične svinjske kuge i Naredbi o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju za tekuću godinu.

2.1. Financijski prikaz Projekta

Provedba Projekta započela je 17. siječnja 2011. godine, a isti je završen 17. srpnja 2012. godine. Ukupna vrijednost Projekta je 447.329,94 EUR, uz vrijeme trajanja od 18 mjeseci. Vrijednost djela Projekta koji se provodio u Republici Hrvatskoj, odnosno Osječko-baranjskoj županiji iznosio je 225.142,99 EUR. Od navedenog iznosa 187.341,48 EUR, odnosno 83,21% financirano je iz sredstava IPA Prekograničnog programa Hrvatska-Srbija 2007.-2013.godine. Razlika od 37.801,51 EUR sufinancirala je Osječko-baranjske županije, kroz rad djelatnika nadležnog Upravnog odjela.

Tablica 1. Financijski prikaz Projekta

Ukupna vrijednost Projekta	447.329,94€	
Nositelji Projekta	Osječko-baranjska županija	Naučni veterinarski institut "Novi Sad"
Vrijednost Projekta na području kojem se provodi	225.142,99€	222.186,95€
Sredstva IPA Prekograničnog programa Hrvatska - Srbija	187.341,48€	185.306,95€
Udio sufinanciranja	37.801,51€	36.880,00€

U Proračun Osječko-baranjske županije za provedbu Projekta od 2011. do 2013. godine putem Agencije za regionalni razvoj Republike Hrvatske uplaćeno je ukupno 1.318.250,37 kuna (tablica 2.).

Tablica 2. Pregled uplaćenih sredstava u Proračun Osječko-baranjske županije za provedbu Projekta

Godina	Ukupan iznos uplaćenih sredstava (kn)
2011.	753.990,44
2012.	355.406,97
2013.	208.852,96
Ukupno	1.318.250,37

U cilju provedbe Projekta, Župan je 21. travnja 2011. godine donio Zaključak o prihvaćanju Sporazuma o provedbi Projekta Zaštita od širenja Klasične svinjske kuge (KSK) u prekograničnom području kroz poboljšanje higijenskih standarda i edukaciju farmera (Klasa: 910-01/11-01/2, Urbroj: 2158/1-01-02-11-2), koji je 05. svibnja 2011. godine zaključio s Regionalnom razvojnom agencijom Slavonije i Baranje d.o.o. Osijek, koja je bila u funkciji partnera provedbe Projekta.

Tablica 3. Pregled aktivnosti s financijskim pokazateljima osiguranim u proračunu Osječko-baranjske županije

	Vrsta troškova	Ukupna vrijednost (€)	Realizacija u kn i €
1.	Upravljanje projektom - zajednički sastanci prekograničnih partnera ljudski resursi, obilazak terena, troškovi novozaposlene osobe i administrativni troškovi provedbe	81.448,99	37.801,51 €* 314.789,98 kn
2.	Nabava tehničke opreme	2.500,01	17.726,00 kn
3.	Edukacija	3.000,00	22.327,02 kn
4.	Izrada cost-benefit analiza (CBA)	3.000,00	22.000,00 kn
5.	Izgradnja dezinfekcijskih barijera sa pripadajućom sabirnom jamom	110.605,00	798.766,76 kn
6.	Izrada informativno-edukacijskog materijala i prijevod edukacijskog materijala	3.080,00	20.854,00 kn
7.	Studijsko putovanje (troškovi autobusa, smještaja i prijevoda)	18.490,99	72.941,00 kn +3.640,00 €**
8.	Revizija	3.000,00	21.992,25 kn
9.	U K U P N O	225.142,99	1.291.397,01 41.441,51 €

*Udio Osječko-baranjske županije u sufinanciranju Projekta

**Troškovi smještaja plaćeni u €

U skladu sa člankom 13.toč. 4 Dodatka A Okvirnog sporazuma između Vlade RH i Europske komisije ("Narodne novine" Međunarodni govori broj 08/02. i 11/02.) i prema Pravilniku o izmjenama i dopunama pravilnika o porezu na dodanu vrijednost ("Narodne novine" broj 34/08.) isporuke dobara i usluga koje se financiraju iz potpore Europske zajednice oslobođene su plaćanja PDV-a. Sukladno navedenome svi troškovi koji su prikazani izraženi su bez PDV-a.

2.2. Aktivnosti Projekta

Aktivnosti Projekta usmjerene su na usklađivanje higijenskih standarda u svinjogojskoj proizvodnji u prekograničnom području s higijenskim standardima Europske unije i edukaciju obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava koja se bave svinjogojskom proizvodnjom, a sve u cilju smanjenja rizika nastanka i prenošenja Klasične svinjske kuge u prekograničnom području, koje u konačnici ima za cilj smanjenje gospodarskih šteta u svinjogojstvu. Razlog postavljanja ovakvog

Projekta i njegova provedba je i činjenica što se politika kontrole klasične svinjske kuge (KSK), bez preventivnog cijepljenja, provodi u Republici Hrvatskoj od 1. siječnja 2005. godine. U slučaju potvrđene pojave KSK provode se stroge "stamping out" mjere u skladu s Pravilnikom o mjerama za otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje KSK i Pravilnikom o dijagnostičkom priručniku za KSK.

U sklopu provedbe Projekta provedene su sljedeće aktivnosti koje se prikazane u tablici 4.

Tablica 4. Prikaz provedenih aktivnosti u Republici Hrvatskoj i Republici Srbiji

	Naziv aktivnosti	Republika Hrvatska	Republika Srbija
1.	Upravljanje projektom - ustrojavanje tima, zajednički sastanci prekograničnih partnera, obilazak terena	- 3 sastanka, - jedna novozaposlena osoba	- 3 sastanka, - jedna novozaposlena osoba
2.	Nabava tehničke opreme	- 2 prijenosna računala - Fotoaparat - Platno za projekciju i projektor	- 2 prijenosna računala - Fotoaparat - Platno za projekciju i projektor
3.	Edukacija	- 10 samostalnih radionica - 2 zajedničke radionice	- 10 samostalnih radionica - 2 zajedničke radionice
4.	Izrada cost-benefit analiza (CBA)	- Izrađena CBA	- Izrađena CBA
5.	Izgradnja dezinfekcijskih barijera sa pripadajućom sabirnom jamom	- 22	- 18
6.	Izrada informativno-edukacijskog materijala i prijevod edukacijskog materijala	- 5.000 letaka - 2.000 priručnika - Spot - Film	- 5.000 letaka - 2.000 priručnika - Spot - Film
7.	Studijsko putovanje	- 22 sudionika	- 21 sudionika
8.	Ustrojavanje baze podataka	- Ustrojena baza podataka	- Ustrojena baza podataka
9.	Održavanje međunarodne konferencije na temu Klasična svinjska kuga	-	- 07. i 08.06.2012. godine - 310 sudionika

2.2.1. Upravljanje projektom

U cilju provođenja Projekta Župan Osječko-baranjske županije 02. veljače 2011. godine donio je Rješenje o osnivanju Tima za provedbu projektnog prijedloga "Zaštita od širenja klasične svinjske kuge (KSK) u prekograničnom području kroz poboljšanje higijenskih standarda i edukaciju farmera" i imenovanju njihovih članova (Klasa: 910-04/11-01/2, Urbroj: 2158/1-01-02-11-2). Za voditeljicu imenovana je Silva Wendling, a Željko Kraljićak, Snježana Raguž, Gordana Stojanović, Josip Lovković, Ljerka Vučković i Tomislav Petric za članove. Za vrijeme trajanja Projekta održana su 6 zajedničkih sastanaka s prekograničnim partnerima i to 3 u Hrvatskoj i 3 u Srbiji. Pored toga za potrebe provođenja projekta i operativnih aktivnosti tim se sastajao prema potrebi.

Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje d.o.o. Osijek (RRA SiB), kao partner u Projektu, za potrebe provedbe Projekta, za vrijeme njegovog trajanja od 18 mjeseci, uposlila je jednog djelatnika visoke stručne spreme, poljoprivrednog smjera. Sredstva za plaću novouposlene osobe osigurala su se u 100% iznosu u okviru Projekta. U sklopu ove aktivnosti novouposlena osoba obavljala je obilazak terena tijekom njegovog trajanja i to za potrebe anketa, edukacija, ustrojavanje baze podataka, te su praćeni sve faze izgradnje.

2.2.2. Nabava tehničke opreme

Za potrebe provedbe edukacija i samog Projekta Osječko-baranjska županija nabavila je tehničku i informatičku opremu i to:

- 2 prijenosna računala,
- fotoaparati
- platno za projekciju i
- projektor.

2.2.3. Edukacija i distribucija edukacijskog materijala

U sklopu Projekta održavale su se radionice na kojima su se educirala poljoprivredna gospodarstva koja se bave svinjogojskom proizvodnjom kao i lovačka društva budući da su divlje svinje mogući prijenosnik ove zarazne bolesti. U suradnji s prekograničnim partnerima za potrebe obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i lovačkih društava u Hrvatskoj izrađena su 5.000 letaka i 2.000 komada priručnika u kojima je na pristupačan i primjenjiv način objašnjena sama pojava bolest "Klasične svinjske kuge", na koji način je suzbijati i ono najvažnije na koji način prevenirati njenu pojavu.

Na području Osječko-baranjske županije održano je 10 samostalnih radionica, na kojima je bilo prisutno 223 nositelja OPG-a i 30 predstavnika lovačkih društava, s prekograničnim partnerima održane su 4 zajedničke radionice i to 2 u Hrvatskoj i dvije u Srbiji na kojima je bilo ukupno 121 nositelj OPG-a.

Tablica 5. Prikaz provedenih edukacijskih radionica s brojem polaznika i broj sudionika studijskog putovanja

R.br.	Mjesto održavanja radionice	Datum	Broj OPG-a	Broj lovačkih društava	Ukupno
1.	Općina Erdut	11.03.2011.	26	2	28
2.	Općina Bilje	16.03.2011.	25	4	29
3.	Općina Darda	23.03.2011.	25	1	26
4.	Općina Draž	06.04.2011.	22	1	23
5.	Grad Osijek	15.04.2011.	1	20	21
6.	Općina Popovac	11.05.2011.	24	1	25
7.	Semeljci	27.09.2011.	27	1	28
8.	Donji Miholjac	15.11.2011.	23	0	23
9.	Semeljci	16.02.2011.	23	0	23
10.	Drenje	28.03.2012.	27	0	27
U K U P N O:			223	30	253
Zajednička radionica					
11.	Općina Erdut.	14. 09. 2011	27	0	27
12.	Republika Srbija - Zasavica.	26.10.2011	37	0	37
13.	Donji Miholjac	15.11.2011.	34	0	34
14.	Republika Srbija - Novi Sad	14.12.2011.	23	0	23
U K U P N O			121	0	121

Na predavanjima su obrađene sljedeće teme:

1. Važnost uspostave higijensko-zdravstvene zaštite u svinjogojskoj proizvodnji
2. Biosigurnosne mjere u svinjogojstvu u zemljama Europske unije i
3. Mogućnost i način ostvarivanja bespovratnih sredstava kroz dostupne fondove EU.

Jedna od ključnih prednosti edukacije putem radionica jest mogućnost da poljoprivredni proizvođači u neposrednom kontaktu sa stručnjacima iz područja svinjogojstva, pitanjima i prijedlozima, otklone sve eventualne nejasnoće. U sklopu edukacija obavljala se distribucija edukacijskog materijala. Osim putem edukacija distribucija se obavljala putem lovačkih društava, veterinarskih stanica, sajmova, Hrvatske poljoprivredne agencije i Poljoprivredne savjetodavne službe.

2.2.4. Izrada cost-benefit analiza (CBA)

Za potrebe Projekta izrađena je "Studija izvodljivosti, Sprečavanje širenja klasične svinjske kuge na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima u pograničnom području - analiza trenutne situacije na području provedbe projekta, prevencija i moguće štete u slučaju izbijanja bolesti" (cost-benefit analiza CBA).

Studija je pokazala da su ekonomski gubici u slučaju izbijanja bolesti vrlo veliki. Posebno treba naglasiti neposredni trošak do kojeg bi najvjerojatnije došlo a koji se očituje u vrlo vjerojatnom zatvaranju brojnih OPG-ova koje se bave svinjogojskom proizvodnjom, otpuštanjem radnika, povećanjem broja nezaposlenih i povećanjem isplata za nezaposlene. Ulaganje u izgradnju dezinfekcijske barijera tako sa sobom nosi brojne pogodnosti i apsolutno je isplativo u svakom segmentu poslovanja. Posebno treba naglasiti i ulogu edukacije u cijelom projektu te njezino konstanto i dugotrajno izvođenje čime se u korijenu mijenja svijest svih proizvođača kako ne bi došli u napast da prikrivaju bolest na svom gospodarstvu.

2.2.5. Izgradnja dezinfekcijskih barijera s pripadajućom sabirnom jamom

Središnja točka provedbe projekta jest izgradnja 40 dezinfekcijskih koje su po svojim tehničkim karakteristikama odgovaraju standardima Europske unije. Izgradnja dezinfekcijskih je najkonkretniji oblik prevencije svinjske kuge te se u značajnoj mjeri smanjila mogućnost njenog pojavljivanja i prenošenja. U sklopu Projekta izgrađeno je 40 dezinfekcijskih barijera za vozila i ljude sa pripadajućom sabirnom jamom i kanalizacionom infrastrukturom (nastavno: dezinfekcijska barijera) i to 22 u Hrvatskoj i 18 u Srbiji.

Dezinfekcijska barijera je betonsko udubljenje u tlu ispunjeno dezinfekcijskom otopinom preko koje u krug farme ulaze vozila i ljudi. Svrha joj je spriječiti unos patogenih mikroba u farmu i objekte preko vozila i obuće. Gradila se od materijala koji nije podložan koroziji i koji dobro podnosi opterećenje teških transportera. Za vozila se gradi dimenzija: 6 m x 3 m x 0,25 m, ili dužina barijere je obujam kotača kamiona + 1 m (unutarnje dimenzije). Sa strane je napravljen preljevni kanal u koje će ulaziti dezinfekcijska otopina kada vozilo uđe u barijeru i iz kojih će nakon njegova izlaska ponovo vratiti. Zbog održavanja čistoće prije i nakon barijere prostor se betonira nekoliko metara. Ulaz i izlaz iz barijere je postupan (kosina 1,5 metar). Manja dezinfekcijska barijera koja služi za dezinfekciju obuće ljudi koji ulaze u krug farme ima dimenzije 1,0 m x 1,0 m x 10 cm. U okviru svake dezinfekcijske barijere izgradila se sabirna jama (dimenzija 2 m x 2m x 2 m) u kojoj se zbrinjava iskorišteni dezinficijens.

Sukladno Pravilniku o jednostavnim građevinama dezinfekcijske barijere gradile su se na postojećim poljoprivrednim gospodarstvima. Odabir poljoprivrednih gospodarstava na kojima su se gradile dezinfekcijske barijere vršio se prema sljedećim kriterijima:

- životna dob - prednost su imala mlađa poljoprivredna gospodarstva
- veličina i vrsta proizvodnje - prednost zaokruženom ciklusu proizvodnje od prasaca do tovljenika i samoj proizvodnji prasaca
- oblik organizacije poljoprivrednih gospodarstava - prednost su imala poljoprivredna gospodarstva koja se nalaze u poreznom sustavu Republike Hrvatske
- riješeni imovinsko-pravni odnosi - legalnost građevine.

Temeljem navedenih kriterija odabrana su 22 poljoprivredna gospodarstva, te su nakon provedenog postupka nabave prema pravilima Praktičnog vodiča kroz postupke ugovaranja pomoći Europske unije trećim zemljama i izgrađene 22 dezinfekcijske barijere na području 12 jedinica lokalne samouprave Osječko-baranjske županije kako slijedi:

Tablica 6. Vrijednost izgrađenih dezinfekcijskih barijera

Grad/Općina	Poljoprivredno gospodarstvo	Iznos sredstava (€)	Iznos sredstava (kn)
Donji Miholjac	Senkić Stanislav	5.027,50	36.307,58
Đakovo	Tančik Zlatko Vrtarić Mijo	10.055,00	72.615,16
Bizovac	Špoljarić Josip	5.027,50	36.307,58
Darda	Banac Vojislav	5.027,50	36.307,58
Drenje	Lender Zdenka Tomaković Željko	10.055,00	72.615,16
Erdut	Orsić Veselin	5.027,50	36.307,58
Ernestinovo	Paliž Janoš	5.027,50	36.307,58
Marijanci	Belošević Kruno	5.027,50	36.307,58
	Majdenić Evica	5.027,50	36.307,58
	Stanković Mario	5.027,50	36.307,58
	Takalić Zlatko	5.027,50	36.307,58
	<i>Ukupno Marijanci</i>	<i>20.110,00</i>	<i>145.230,32</i>
Semeljci	Azinić Andrija	5.027,50	36.307,58
	Cvitković-Lipert Kristina	5.027,50	36.307,58
	Lovas Andrija	5.027,50	36.307,58
	Vladić Ivan	5.027,50	36.307,58
	Josipović Stanko	5.027,50	36.307,58
	Josipović Nikola	5.027,50	36.307,58
	<i>Ukupno Semeljci</i>	<i>30.165,00</i>	<i>217.845,48</i>
Punitovci	Jančo Goran	5.027,50	36.307,58
Petrijevci	Komljenović Josip	5.027,50	36.307,58
Viškovci	Primorac Goran	5.027,50	36.307,58
UKUPNO	22	110.605,00	798.766,76

U Proračunu Projekta za izgradnju dezinfekcijskih barijera bilo je osigurano ukupno 110.605,00 EUR-a, odnosno pojedinačno 5.027,50 EUR-a, nakon provedenog postupka nabave postignuta je cijena za 22 dezinfekcijske barijere od 798.766,76 kuna pojedinačni iznos utrošen za izgradnju dezinfekcijske barijere je 36.307,58 kuna.

2.2.6. Izrada informativno-edukacijskog materijala i prijevod edukacijskog materijala

U sklopu informativne promidžbe izrađen je spot u trajanju od jedne minute, koji je emitiran 10 puta na Televiziji Slavonije i Baranje, te je snimljen film o nastanku, prenošenju, suzbijanju i preveniranju Klasične svinjske kuge u trajanju od 30 minuta, koji je također emitiran na Televiziji Slavonije i Baranje. Financijska sredstva za izradu letaka i priručnika osigurala su se u proračunu Naučnog instituta za veterinarstvo "Novi Sad".

2.2.7. Organizacija studijskog putovanja

Jedna od aktivnosti bila je studijsko putovanje, na kojem je bilo 38 sudionika:

- 15 predstavnika OPG-a iz Hrvatske,
- 15 predstavnika OPG-a Srbije,
- 3 člana projektnog tima iz Hrvatske
- 4 člana projektnog tima iz Srbije i
- jedan službeni prevoditelj.

Svrha četverodnevno putovanja u sjevernu Njemačku, u grad Vechta gdje je svinjogojska proizvodnja jedna od najrazvijenijih gospodarskih grana bila je upoznavanje poljoprivrednih proizvođača s praksom i iskustvima Europske unije u području suzbijanja svinjske kuge. Proizvođači svinja iz Republike Hrvatske i Republike Srbije imali su priliku vidjeti na koji način su proizvođači svinja u Njemačkoj organizirani, na koji način obavljaju prevenciju - zaštitu ne samo Klasične svinjske kuge nego i od ostalih zaraznih bolesti.

Studijsko putovanje omogućilo je članovima obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i članovima svinjogojskih udruga da svoje teoretsko znanje, stečeno kroz prethodno proveden edukacijski proces, oživotvore na praktičnom primjeru uhodane europske farme na kojoj su stroge biosigurnosne mjere i najviši higijensko - zdravstveni standardi u dugogodišnjoj primjeni. Pored toga studijsko putovanje je prigoda za upoznavanje naših poljoprivrednih udruga s organizacijskom strukturom i načinom djelovanja srodnih udruga na području EU.

Svinjogojska proizvodnja u Njemačkoj je na vrlo visokoj tehnološkoj razini u svakom smislu od hranidbe, manipulacije gnojavkom čija je manipulacija pod posebnim povećalom zbog mogućnosti onečišćenja prirodnih vodotokova do zdravstvene zaštite i prevencije od zaraze raznih patogenih bolesti. Studijsko putovanje trajalo je 4 dana u okviru kojeg je održana detaljna prezentacija dobre poljoprivredne prakse proizvodnje svinja, djelotvorne zdravstvene zaštite životinja, upoznavanje s pravnom stečevinom Europske Unije vezane uz svinjogojsku proizvodnju te način na koji svinjogojski proizvođači Njemačke koriste novac Europske komisije namijenjen stočarskoj proizvodnji kroz projekte i razne potpore.

2.2.8. Ostalo

Temeljem podataka prikupljenih u provedbu Projekta ustrojena je baza podataka koja sadrži:

- pregled svinjogojske proizvodnje u Republici Hrvatskoj s osvrtom na Osječko-baranjsku županiju
- popis objekata odobrenih za poslovanje s hranom
- popis veterinarskih stanica i ambulanti na području Osječko-baranjske županije
- popis prijevoznika domaćih životinja
- popis uzgajivača svinja u Osječko-baranjskoj županiji.

U organizaciji Naučnog veterinarskog instituta "Novi Sad" održana je 07. i 08.06.2012. godine međunarodne konferencije na temu Klasična svinjska kuga, na kojoj je u dva dana bilo 310 sudionika, uz sudjelovanje znanstvenika iz Europske unije (Danska, Nizozemska, Austrija).

3. ZAKLJUČAK

Instrument predpristupne pomoći (IPA) prekogranični program Hrvatska - Srbija je prilika koju treba iskoristiti na način da se sredstva Europske unije usmjere u konkretne projekte koji će imati za cilj ekonomsko i socijalno unaprjeđenje regionalnih područja s ciljem smanjivanja razlike u stupnju razvoja u odnosu na visoko razvijene europske regije.

Upravo takav primjer je provedba Projekta "Zaštita od širenja Klasične svinjske kuge (KSK) u prekograničnom području kroz poboljšanje higijenskih standarda i edukaciju farmera", koji je polučio očekivane rezultate.

Naime, aktivnosti Projekta koje su bile usmjerene na usklađivanje higijenskih standarda u svinjogojskoj proizvodnji u prekograničnom području s higijenskim standardima EU, kao i edukaciju obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava koja se bave svinjogojskom proizvodnjom, konkretno su odgovorile na probleme na koje je ukazala i Studija izvodljivosti Sprječavanje širenja klasične svinjske kuge na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima u pograničnom području - analiza trenutne situacije na području provedbe projekta, prevencija i moguće štete u slučaju izbijanja bolesti koja je izrađena u okviru Projekta, a to su:

- nedostatak higijensko sanitarnih uvjeta na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima koje obavljaju djelatnost svinjogojske proizvodnje,
- nedovoljna educiranost obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava kao i njihovih zaposlenika o svim aspektima bolesti KSK, njezinoj prevenciji i postupanju u slučaju izbijanja.

Uzimajući u obzir činjenicu kako se na području Osječko-baranjske županije odvija gotovo 30% svinjogojske proizvodnje u odnosu na Republiku Hrvatsku, vrlo je velik značaj i utjecaj provedbe ovog Projekta na svinjogojstvo na području naše Županije. Osim što su izgrađene 22 dezinfekcijske barijere s pripadajućom infrastrukturom, što predstavlja najkonkretniji oblik prevencije ne samo KSK nego i ostalih zaraznih bolesti, educirano je 350 nositelja poljoprivrednih gospodarstava koja se bave svinjogojskom proizvodnjom i 30 lovačkih društava. Značajan utjecaj na važnost podizanja higijenskih standarda u svinjogojskoj proizvodnji ima izrada i distribucija informativno-edukacijskog materijala (5.000 letaka i 2.000 priručnika).

Konkretni projekti oblikuju odgovarajuće radne i životne uvjete u ruralnim područjima i time omogućavaju stanovništvu ostvarivanje njihovih gospodarskih, obrazovnih, kulturnih i socijalnih potencijala. Projekti iz područja poljoprivrede, kao što je i Projekt "Zaštita od širenja Klasične svinjske kuge (KSK) u prekograničnom području kroz poboljšanje higijenskih standarda i edukaciju farmera", omogućava prehrambenu sigurnost stanovništva pristupom odgovarajućoj i stabilnoj ponudi hrane i to u što većoj mjeri domaćoj konkurentnoj poljoprivrednoj proizvodnji.